

BÖLÜM VI

SEÇİMLER

Bilindiği üzere, seçimlerin tabi olacağı usul ve esaslar;

5590 sayılı kanununun 17.4.1986 tarih ve 3277 sayılı Kanun ile eklenmiş Ek: 7 inci maddesinde ve 5590 sayılı Kanunun uygulanmasına dair Tüzüğün 33 üncü maddesi uyarınca 9.9.1989 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, Organ Seçimleri Hakkında Yönetmelikte düzenlenmiş bulunmaktadır.

Oda, borsa, Birlik organlarına seçilecek üyelerin seçme ve seçilme yeterlilikleri, yukarıda anılan Tüzüğün 27 inci maddesinde düzenlenmiş olup, bu maddede 5.6.1993 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, Organ Seçimleri Hakkında Yönetmelikte düzenlenmiş bulunmaktadır.

Oda, borsa, Birlik organlarına seçilecek üyelerin seçme ve seçilme yeterlilikleri, yukarıda anılan Tüzüğün 27 inci maddesinde düzenlenmiş olup, bu maddede 5.6.1993 tarihli Resmi Gazete'de neşredilen bir değişiklik yapılarak, vergi mükellefi olmak seçme ve seçilme yeterlilikleri arasına alınmış, bu değişikliklerin uygulamalara yansımaları teminen, Organ Seçimleri Hakkında Yönetmelikte de gerekli değişiklikler yapılarak, 7.4.1994 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Yönetmelikteki son değişiklikte Esnaf odaları organlarında görev alan kişilerin tüzel kişiyi temsilen dahi olsa Oda meclislerinde görev alamayacaklarına dair 29.8.2000 tarihli Resmi Gazete'de neşredilmiş olan Yönetmelik değişikliğidir. (Bu değişiklik 2002'de yapılacak Genel Organ Seçimlerinden sonra yürürlüğe girecektir.)

Seçimlerin usul ve esasları, yukarıda sıralanan mevzuat kapsamında çok detaylı şekilde düzenlenmiştir. Bu nedenle tatbikata yönelik fazlaca bir sorunla karşılaşmadığı bilinmektedir.

Buna karşılık oda, borsa üyelerinin siyasi parti üyesi veya siyasi partilerin organlarının üyesi olup olamayacağı, oda, borsa organlarına seçilenlerin, aynı zamanda belediye meclisi, il genel meclisi üyeliği görevini yapıp yapamayacağı, keza belediye başkanlığı görevinin oda, borsa, organ üyelikleri ile birleşip birleşmeyeceği gibi hususlar uzun süre tereddütleri ve değişik yorumlara neden olmuştur.

Kitabımızın giriş (genel konular) bölümünde açıklandığı üzere, siyasi parti üyeliği konusu, Danıştay 1. Dairesinin istişari mütalaasını benimseyen Başbakanlık ve Sanayi, Ticaret Bakanlığının, Birliğimize iletilen yazılarıyla çözümlenmiştir.

Oda ve borsalarda meclis başkan ve üyesi, yönetim kurulu başkanı ve üyesinin görevlerinden ayrılmadan belediye başkanı, belediye meclis üyesi veya il genel meclisi üyesi olmalarını yasaklayan herhangi bir mevzuat hükmünün bulunmadığı da, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün 26.7.1994 gün ve 684 sayılı yazısının, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 29.7.1994 tarih, 15626 sayılı yazısı ile Birliğimize intikal ettirilmesi suretiyle açıklığa kavuşmuştur.

Odalarda yaptığımız yazışmalarda 10 yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapılamayacağına dair yasağın sürüp sürmediği konusunda tereddütler olduğu saptanmıştır. Bilindiği gi-

bi 5590 sayılı kanunun bazı müddelerinin değiştirilmesine ilişkin 557 sayılı KHK'nin 21. maddesi ile; 5590 sayılı Kanunun, üyelerin, oda, borsa ve Birlik Yönetim Kurullarında sürekli olarak en fazla 10 yıl görev yapılabileceği, aradna bir seçim devresi geçmedikçe yeniden seçilemeyeceklerine dair 18/son fıkra, 44/son fıkra, 66/son fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilahare, 557 sayılı KHK'nin, Anayasa Mahkemesince iptali üzerine, anayasal içtihatlar gereğince, anılan hükümler kendiliğinden yürürlüğe girmemiş, bu hükümler bakımından hukuk boşluğu meydana gelmiştir.

Dolayısıyla, belirtilen hükümler artık yürürlükte değildir.

Kanunumuza ilişkin yeni Tasarıda da bu hükümler yer almamıştır.

Edirne

İdare Mahkemesi

Esas No: 1999/1139

Karar No: 2000/12

KARAR

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Edirne İdare MAhkemesince işin gereği görüşüldü:

Dava, Çorlu Ticaret ve Sanayi Odası Meslek Odası Meslek Komite üyelerinin seçimi sonucunda kazananların üyeliklerinin (seçime ilişkin tutanakların) iptaline ilişkin Çorlu İlçe Seçim Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

5590 sayılı Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanunu'nun ek 7. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde Meslek Komitelerinin seçimi konusu düzenlenmiş olup, bu bendin 10 ve 11. fıkralarında; "Seçim süresinin sonunda, seçim sonuçları tutanakla tespit edilir. Seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları 2 tam iş günü ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler, tutanağın bir örneği ile birlikte 3 ay süre ile saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile ilan süresi içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, görevli hakim tarafından aynı gün incelenir ve karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hakim yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili oda veya borsa ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bildirilir." Düzenlemesine yer verilmiştir.

Diğer taraftan Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Organ Seçimleri Hakkında yönetmeliğinin 3 ve devamı maddelerinde Meslek Komitelerine seçme ve seçilme esasları düzenlenmiş 10. maddesinde, seçim süresinin sonunda seçim sonuçlarının bir tutanakla tespit olunacağı belirtilmiş aynı yönetmeliğin itirazların incelenmesi ve kesin sonuçların ilanı başlıklı 11. maddesinde ise; "Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile ilan süresi içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar görevli hakim tarafından aynı gün incelenir ve karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından sonra hakim yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder. İlgili oda veya borsa ile Birliğe ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bildirir. Bu bildirim üzerine oda veya borsaca seçilen üyelere seçildikleri yazıyla derhal müseccel adreslerine bildirilir.

Seçimler dolayısıyla yapılacak her türlü itirazlarda yetkili ve görevli seçim kurulu başkanı hakimin vereceği kararlar kesin olup, bu karar aleyhine il seçim kuruluna ve yüksek seçim

ÖZÜ: Seçim işlemlerinde görevli ilçe seçim kurulu başkanı hakimin kararları kesindir. Bu kararlara karşı itiraz edilemez.

kuruluna itiraz edilemez.

Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.” Düzenlemesine yer verilmiştir.

Bakılan davada ise Çorlu Ticaret ve Sanayi Odası Meslek Komite üyelerinin seçimi sonucunda kazananların üyeliklerinin iptal edilmesine ilişkin Çorlu İlçe Seçim Kurulu başkanı konumunda bulunan ilgili hakimin kararının iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmakta olup, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca Çorlu İlçe Seçim Kurulu başkanının (hakimin) bu nitelikteki sözkonusu kararına karşı itiraz edilebilme imkanı bulunmadığından bu davanın esasının incelenmesi mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle davanın incelenmeksizin REDDİNE, aşağıda dökümü yapılan 8.990.000 Lira yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, yürütmenin durdurulması hakkında bir karar verilmediğinden 2.230.000 Lira harcın ve artan posta ücreti avansının istemi halinde davacıya iadesine 12.1.200 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Karacabey

İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı

Karar No: 1999/49

ÖZÜ: Borsa ve vergi kaydı olan üye seçmen vasfını haizdir.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ: Başkanlığımıza verilen..... imzalı 21.10.1999 tarihli dilekçe'de Karacabey Ticaret Borsasının organ seçimlerinde seçmen listelerinde adının bulunmadığından kaydının yapılmasını istemiştir.

Başkanlığımızca talebin yerinde olup olmadığını araştırılması için Karacabey Ticaret Borsası Başkanlığına 21.10.1999 gün ve 525 sayılı yazı yazılmıştır.

Karacabey Ticaret Borsasının 21.10.1999 gün ve 54/176 sayılı yazılarında.....'nın 30.4.1992 tarihinden beri 360 sicil nolu üyesi olduğu ve 1040051071 sicil nosu ile de vergi kaydının bulunduğu bildirilmiştir.

..... itirazı süresinde yapmıştır.

Bu nedenlerle; incelenen organ seçimleri hakkındaki genelgeden de anlaşılacağı gibi odalara üye olmak ve seçimlerde oy kullanmak için Borsa üyesi olmak ve vergi kaydının bulunması gerektiği,'nın 1992 yılından beri üye olduğu ve halen vergi kaydının da bulunduğu anlaşıldığından 5590 sayılı Kanunun Ek-7 inci maddesi gereğince 88/12497 karar sayılı tüzüğün 27 ci maddesi gereğince'nın Ticaret borsası Seçmen Listelerine kaydının yapılmasına, yapılacak seçimde seçme ve seçilme yeterliliğinin bulunduğu tesbitine, kararın bir suretinin Ticaret Borsasına gönderilmesine, 25.10.1999 tarihinde karar verildi. 25.10.1999

Danıştay 8. Daire

Esas No: 1990/1648

Karar No: 1991 1126

KARAR

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren danıştay Sekizincinci Dairesince işin gereği görüldü:

Anayasanın 135 inci maddesinde, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının kuruluş amaçları dışında faaliyet gösteremeyecekleri, siyasetle uğraşamıyacakları, siyasi partiler, sendikalar ve derneklerle ortak hareket edemeyecekleri belirtilmiş ve 5590 sayılı Yasaya 3277 sayılı Yasa ile 1986 yılında getirilen ek 6 ıncı maddesinde Odalar, Borsalar ve Birliklerinin kuruluş amaçları dışında çalışma gösteremeyeceği, yasayla verilen görevleri dışında bir amaçla toplantı yapamayacağı, siyasi partilerle sendikalarla ve derneklerle ortak hareket edemeyecekleri, siyasi ilişki ve işbirliği içinde bulunamayacakları, milletvekili ve yerel yönetimle ilgili seçimlerde belli adayları destekleyici tutum içinde bulunamayacakları, bu yasaklamalara uymayan organların görevlerine son verileceği ve organ üyeleri hakkında cezai işlemler yapılabileceği kurula bağlanmıştır.

Yasa ile getirilen bu yasaklamalara karşı davranış içinde olan ilgili organların organlık görevlerine son verilmesi ve aynı durumda olan üyeler hakkında da ceza işlemi yapılması yasa gereğidir.

Belediye Meclisi üyeliği ile Ticaret Borsası Meclis Üyeliğinin bir arada yapılmasını engelleyen bir yasa kuralı bulunmamaktadır. Bu nedenle aynı zamanda belediye meclisi üyesi olan bir kimsenin borsa meclisi üyeliğine ilişkin görevine siyaset karıştırmadan bu görevi yapması olanaklıdır.

Açıklanan nedenlerle dava konusu ticaret borsası meclisi kararında hukuka uyarlık bulunmadığından, davanın reddine ilişkin temyiz konusu idare mahkemesi kararının bozulmasına ve dosyanın anılan yargı yerine gönderilmesine 7.6.1991 günü oybirliği ile karar verildi.

Danıştay 8. Daire

Esas No: 1990/334

Karar No: 1991/1446

ÖZÜ: Oda meclisinin, oda yönetim kurulunu azletme yetkisi olduğunu kabul eden idare mahkemesi kararı usul ve yasaya uygundur.

İSTEMİN ÖZETİ: Bursa Ticaret ve Sanayi Odası Oda Meclisinin 15.12.1989 günündeki olağanüstü toplantısında alınan 21.11.1989 günü seçilen Yönetim Kurulu üyelerinin görevden alınmasına ilişkin kararın iptali istemiyle açılan davayı; dava konusu kararın neden, konu ve amaç unsurları yönünden denetiminin idari yargı yetkisinin sınır dışında kaldığından, kararın salt yetki ve şekil yönünden incelendiği, 5590 sayılı Yasanın 30/a ve bu yasaya göre hazırlanıp yürürlüğe koyulan Tüzüğün 8 inci maddesi uyarınca, oda meclislerinin, oda yönetim kurullarını seçme, görevden alma değiştirme ve yerlerine yenisini seçme konularında yetkili olduğu, olayda Tüzükte öngörülenin üzerinde meclis üyesinin yazılı isteği ve oyuyla;

Yönetim kurulunun görevden alınması yolunda karar alındığı, bu duruma göre, dava konusu kararda yetki, şekil ve usul, yönlerinden hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle reddeden Bursa 2. İdare Mahkemesinin 8.2.1990 gün ve E: 1989/903, K: 1990/163 sayılı kararının; dava konusu kararın hiçbir gerekçesinin bulunmadığı, yerel mahkemenin davayı sadece şekil ve yetki yönünden incelemesinin yeterli olmayıp, amaç ve neden yönlerinden de incelenmesi gerektiği, meclis kararının, 5590 sayılı Yasanın, Yönetim Kurulunun görev süresini belirleyen 18 inci maddesindeki kuralın konuluş amacına da uymadığı öne sürülerek 2577 sayılı Yasanın 49 uncu maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir.

KARAR:

TÜRK MİLLETİ ADINA: Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüldü:

İdare ve Vergi Mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenip bozulabilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 49. maddesinin 1. fıkrasında yazılı nedenlerin bulunmasına bağlıdır.

Bursa İdare Mahkemesinin kararının dayandığı gerekçe usul ve yasaya uygun olup, bozulmasını gerektiren başka bir neden de bulunmadığından; temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına ve yargılama giderlerinin temyiz isteminde bulunan üzerinde bırakılmasına 25.9.1991 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

Mersin 1. Merkez İlçe

Seçim Kurulu Başkanlığı

Karar No: 1992/34

ÖZÜ: Seçme ve seçilme yeterliliğini haiz olmayan bir üyenin oy kullanması seçim sonucunu etkileyecek nitelikteyse seçimin iptali gerekir.

Mersin Deniz Ticaret Odasının meslek komiteleri seçimleri 4.3.1992 günü yapılmış ve 7152 grupta üye olan E. Levante Halefleri Koll. Şti. ni temsil eden Romolo Babini'nin Türk uyruklu olmadığı halde oy kullandığından bahisle, 5590 sayılı Kanunun uygulanmasına ilişkin Tüzüğün 5. Bölümünde yer alan 27 inci maddesine ve oda organ seçimleri hakkındaki yönetmeliğin 3A ve 3B maddelerine aykırı bulunduğundan 7152. grupta yapılan meslek komiteleri seçimlerin iptalini isteyen ve.....nin 5.3.1992 tarihli aynı içerikli dilekçeleri aynı gün süresi içerisinde Başkanlığımıza verilmekle, mesele incelendi.

Mersin Deniz Ticaret Odasında Romolo Babini'nin Türk uyruklu olup olmadığı 5.3.1992 gün ve 1992/49 sayılı yazımız ile sorulmuş ve anılan 5.3.1992 gün ve 78/92 sayılı yazılardan adı geçenin İtalyan uyruklu olduğu ve seçim evraklarını tetkikinden de adı geçenin oy kullandığı, ayrıca temsil ettiği şirketin de bir oy ile seçimi kazandığı tesbit edilmiştir.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ: Mersin Deniz Ticaret Odası'nın 4.3.1992 günü yapılan meslek komiteleri seçiminde 7152 inci grupta seçme ve seçilme hakkına haiz olmayan Romolo Babini'nin oy kullandığı tesbit edilmekle ve seçimin sonucunu etkilediği cihetle, 7152. grup meslek komiteleri seçiminin iptaline,

7152. grup meslek komiteleri seçimlerinin 13 Nisan 1992 günü yenilenmesine, meclis üyeleri asıl ve yedek üyeleri seçimlerinin de 20 Nisan 1992 günü yapılmasına, Yönetmeliğin 12. maddesinin 3. fıkrası gereğince diğer 6 grupta meclis üyeleri seçimlerinin, yönetim kurulu üyeleri ve Birlik genel kurul delegelerinin seçimlerinin ilan edilen günlerde yapılmasına, kararın birer suretinin itirazcılar'a ve Mersin Deniz Ticaret Odası Başkanlığına tebliğine kesin olarak karar verildi. 5.3.1992

Eskişehir

Merkez İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı

Esas No: 2001/13

ÖZÜ: Vergi mükellefiyeti seçilme şartıdır. Vergi Mükellefiyetinin takibi konusunda Organ Seçimleri Yönetmeliğinin 3/D maddesi hükmü uygulanmalıdır.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ: Celp edilen 5590 sayılı Kanun ile TOBB Organ Seçimleri Hakkında Yönetmelik uyarınca Eskişehir Ticaret Borsasının Yönetim Kurulu tarafından 6. meslek grubu üyesi olan Mehmet Oktayer'e TOBB Seçim Yönetmeliğinin 3. maddesinin D- vergi mükellefiyetinin takibi : Alt bendi (d) şıkkının uygulanması gerektiği halde uygulanmadığı tesbit edilmiş, 11. meslek grubu üyesi olan Cemal Şenoğlu'nun ise komite seçimlerinden önce seçme ve seçilme yeterliliği bulunmadığından üyeliğinin düşürülmesi yönünde alınan Borsa Yönetim Kurulu kararının yerinde ve doğru olduğu tesbit edilmiştir.

KARAR: Yukarıda izah edilen nedenler:

1- Eskişehir Ticaret Borsası Yönetim Kurulunun yapmış olduğu itirazın kısmen KABULÜNE,

2- Eskişehir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu: M. Erol Oktayer'in 6. Meslek Grubundan Eskişehir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu üyeliğine 12.11.1999 tarihinde seçildiği, ancak adı geçenin 21.12.1999 tarihinde vergi mükellefiyetinin sona erdiği böylece seçme ve seçilme hakkını 22.10.2001 tarihinde kaybettiği tesbit edilmiştir.

Adı geçenin seçim tarihinde seçme ve seçilme hakkına sahip olduğu, 22.10.2001 tarihinde öğrenildikten sonra yönetmeliğin 3. maddesinin D-d maddesine göre işlem yapılarak üyeliğinin sona erdirilmesi gerektiği halde Eskişehir Ticaret Borsası yönetim kurulunca bu işlem yapılmadığından Eskişehir Ticaret Borsası yönetim Kurulunun M. Erol Oktayer hakkındaki üyeliğinin iptali ile ilgili işlemin REDDİNE, M. Erol Oktayer'in bu konudaki itirazının yerinde görülerek KABULÜNE,

3- Eskişehir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu: Cemal Şenoğlu'nun 11. Meslek Grubundan Eskişehir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu üyeliğine 12.11.1999 tarihinde seçildiği ancak adı geçenin 31.12.1998 tarihinde mükellefiyetinin sona erdiğini böylece seçme ve seçilme hakkına sahip olmadığı 22.10.2001 tarihinde tesbit olup seçme ve seçilme yeterliliği olmadığı halde seçildiği anlaşılmakla yönetmeliğin 3. maddesinin D-d maddesine göre Eskişehir Ticaret Borsası Yönetim Kurulunca adı geçenin üyeliğinin düşürülmesi yönünde yapılan işlemin doğru olduğu tesbit edilmiş olduğundan Eskişehir Ticaret Borsası Yönetim Kurulunca yapılan işlemin KABULÜNE, Cemal Şenoğlu'nun bu yöndeki itirazının yerinde görülmemeyerek REDDİNE, adı geçen Cemal Şenoğlu'nun listelerdeki isminin silinerek yerine yedek üye Kemal Özcan'ın yazılmasına,

İstekleri halinde karardan birer suretinin ilgililere tebliğine ve adı geçen Eskişehir Ticaret Borsası Yönetim Kuruluna gönderilmesine evrak üzerinde incelenmeyle KESİN olarak karar verildi. 26.10.2001

Eskişehir

Merkez İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı

Esas No: 2001/13

ÖZÜ: Seçmen listesinin askıya çıkma tarihinden bir gün önce vergi mükellefi oldukarı tespit edilen üyelerin seçime iştirak etmeleri doğaldır.

KARAR: Merkez İlçe Seçim Kurulu Başkanlığının 10.11.2001 tarihli 3 sayılı kararı ile Düzce Sanayi ve Ticaret Odası Yönetim Kurulu üyeliği seçimi yapılırken, yukarıda isimleri yazılı Meclis üyeleri tarafından yapılan itiraz için sonucuna etkili görülerek seçimin durdurulmasına karar verilmiş ve yeni seçim tarihi 12.12.2001 olarak belirlenmiştir.

Başkanlığımıza itiraz konusu edilen ve seçimin durdurulmasına sebep olan husus araştırılmış, vergi dairesinden seçime katılacak tüm meclis üyelerinin askı ilanından, bir gün öncesi itibariyle vergi kayıtlarının olup, olmadığı ve vergi mükellefiyetlerinin devam edip etmediği hususunda bilgi toplanmıştır.

Ayrıca Ticaret ve Sanayi Odasından listede bulunan Meclis üyelerine ait Adli Sicil Kayıtları başkanlığımızca istenmiştir.

Vergi dairesinden gelen cevabı yazıya göre vergi mükellefi olmayan meclis üyeleri yerine, yedek üyeler belirlenmek üzere, ilgili odadan listeler gelmekle 5-6-7/12/2001 tarihleri içerisinde askı ilanı süresi işlemeye başlamıştır.

Askı ilanı ve seçim günüyle ilgili prosedür yerel basın yayın organlarında ilan ettirilmiştir.

İtiraz edenler tarafından sunulan dilekçe içeriğinden, Meclis üyelerinden İlyas Çelebi'nin 9.11.2001 İsmail Esen'in 8.11.2001, A. Hacıslamoğlu'nun 11.11.2001 ve Selahattin Esen'in 8.11.2001 tarihinde vergi kayıtlarını yaptırdıkları, meclis komitelerine ve meclis üyeliklerine seçildikleri tarihte bu kişilerin vergi kayıtları olmadığından yada daha sonra kattıklarından dolayı üyeliklerinin düşürülmesi ve yerlerine yedek üyelerin çağırılması ve yedek üyelerinde vergi mükellefiyetlerin araştırılması yolunda talepler olduğu görülmüştür.

Yukarıda özeti açıklanan dilekçeye Sanayi ve Ticaret Bakanlığı kontrolörü K. Kamil Coşkun'un Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu üyesi olan, itiraz edenlerce verilen dilekçeler sonucu yapılan rapor özeti de eklenmiştir.

Rapor özeti ikinci sayfasının ilk paragrafında "Düzce Ticaret ve Sanayi Odası Meclis üyelerinden İlyas Çelebi'nin 9.11.2001, İ. Esen, 8.11.2001, A. H. İslamoğlu 11.11.2001, İ. Esen, 8.11.2001, A.H. İslamoğlu 11.11.2001, S. Esen'in 8.11.2001 tarihinde vergi kayıtları yaptırdıkları İsmet Şengül'ün vergi kaydının olmadığı, seçmen listelerinin askıya çıkarılacağı günden bir gün öncesi itibariyle, yönetim kurulunu seçme yeterliliğinin olmadığı ve kendiliğinden meclis üyeliğinin düşmesi gerektiği, meclis üyesi İsmet Şengül'ün zaten üyeliğinin düşmüş olması, yerine H. Gösterişli'nin listeye alındığı, diğer dört meclis üyelerinin de düşürülerek yedek üyelerinden çağırılması gerektiği" şeklinde görüş bildirilmiş ise de;

5590 sayılı Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret

Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği kanununun 2. bölümünde organlar başlığı altında odaların, meslek komiteleri, meclis ve yönetim kurulu adı altında organlardan oluşacağı, komitelerince seçilecek ikişer kişiden kurulacağı 13-15-16 maddelerinde düzenlenmiştir.

18. maddede yönetim kurullarının, meclisin kendi üyeler arasından iki yıl süre için seçileceği 5-11 kişiden oluşacağı açıkça hükme bağlanmıştır.

Ticaret ve Sanayi Odalarının organlarına üye olarak seçme ve seçilme yeterlilikleri ise 7 Nisan 1994 tarihinde 21898 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsası ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği organ seçimleri hakkında 9.9.1989 tarihi ve 20277 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan önceki yönetmeliğin bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına dair yönetmeliğin 3/A-B-C-D bentlerinde düzenlenmiştir.

“D” bendinin “a” fıkrasında, vergi mükellefiyetinin takibinin her takvim yılı başında odalar ve borsalar tarafından vergi dairelerinden, bilgi alınmak suretiyle yapılacağı düzenlenmiştir. Aynı bendin “d” fıkrasında ihbar ve istihbarat sonucu vergi mükellefiyetinin sona verdiği tespit edilen üyeye, taahhütlü yazı ile durumun tebliğ edileceği ve 30 gün süre tanınarak açıklama yapmaya ve bir hata varsa düzeltmeye davet edileceği, üye tarafından bu süre içerisinde başvurulmadığı veya elde edilen bilginin yanlışlığı belge ile kanıtlanmadığı takdirde üye seçildiği organdan düşeceği “e” fıkrasında da seçilme yeterliliği bulunmadığı sonradan anlaşılana, seçilme yeterliliğini yitirenlerin organlardaki üyeliğinin bu tespitin yapıldığı tarihten itibaren kendiliğinden son bulacağı düzenlenmiştir.

Yapılan tüm bu açıklamalar neticesinde 12.12.2001 tarihinde yapılacak olan Düzce Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu üyeliği seçiminin 10.11.2001 tarihindeki seçim devam ederken yapılan itiraz üzerine durdurulmasına karar verilen tamamlamanın seçimden bağımsız ayrı bir seçim olduğu, **askı ilanının başlangıç tarihi olan 5.12.2001 tarihinden bir gün öncesi itibarıyla vergi mükellefi olduğu vergi kayıtlarından anlaşılan listedeki üyelerin seçime iştirakleri mümkün görülmekte**, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca görevlendirilen kontrolörün yaptığı incelemeyle hazırladığı raporun bakanlık ve konuyla ilgili oda idari birimlerini ilgilendireceği, Seçim Kurulu Başkanlığını bağlamayacağı, Başkanlığımızca yapılan incelemenin 5590 sayılı Yasa ve bu yasaya istinaden çıkarılan Tüzük ve Yönetmelik doğrultusunda yapılarak bir sonuca varıldığı, esasen meclis üyeliği ve diğer organlardaki üyeliğin düşürülmesi yönündeki işlemlerin yapılmasının Başkanlığımızın görevi dahilinde olmadığı, Merkez İlçe Seçim Kurulu Başkanlığınca sadece seçim takvimi esas alınmak suretiyle, askı ilanından bir gün önceki duruma göre sunulan listedeki üyelerin seçme ve seçilme yeterliliğine sahip olup olmadığı hususunun resen gözetileceği, üyeliğin sona erdirilmesi işlemlerinin oda organları ve ilgili Bakanlıkça yürütülmesi gerektiği hususları dikkate alınarak itirazın REDDİNE karar verilmiştir.

Konya

İdare Mahkemesi

Esas No: 1989/515

Karar No: 1989/774

ÖZÜ: Çiftçi Malları Koruma Meclisi seçimlerine, ticaret ve ziraat odaları meclis üyelerinin tümünün katılması gerekir.

İLGİLİ MEVZUAT: 4081 ve 1580 sayılı Kanun hükümleri.

KARAR

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Konya İdare Mahkemesince işin gereği görüldü:

Davacı vekilinin mahkememize verdiği 9.10.1989 günü dilekçeyle duruşma isteğinden vazgeçtiğini bildirdiğinden davayla ilgili duruşma yapılmasına gerek görülmeyle işin esasına geçildi:

4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanununun 4 üncü maddesinin 2 inci fıkrasında; “Koruma Meclisi Azaları Ticaret ve Sanayi ve Ziraat Odaları bulunan yerlerde bunların da iştirakiyle toplanan belediye meclisi tarafından gizli reyle ve dört sene müddetle intihap olunurlar. Her intihapta beşi asli, beşi yedek aza olmak üzere on kişi seçilir. Asli azalar arasında inhilal vukuunda yedek azadan en fazla rey alan boşalan yere geçer. Müşavi rey almış olanlar arasında kura çekilir. Koruma meclisi azaları aralarından gizli reyle bir reis ve bir reis vekili seçerler”. Hükmü yer almıştır.

Kanun hükmündün de anlaşılacağı üzere, Çiftçi Malları Koruma Meclisi üyeleri, Ticaret ve Sanayi ve Ziraat Odaları bulunan yerlerde bunların da seçime katılmasıyla belediye meclisi tarafından seçileceği öngörülmüştür. Koruma Meclisine üye seçimi konusunda çeşitli Danıştay Kararları da Kanun hükmüne paralel olarak konuya açıklık getirmiş olup, Çiftçi Malları Koruma Meclisi seçimlerine Belediye Meclislerinin yanısıra Ticaret ve Ziraat Odalarının oda meclis üyelerinin tamamının iştirak ettirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Olayda ise; Konya Büyükşehir Belediyesince 7.7.1989 tarihinde yapılan Konya Çiftçi Malları Koruma Meclisi ile Çiftçi Malları Murakabe heyeti üyelikleri seçimine Konya Ticaret Odasından üç üyenin ve Konya Ziraat Odasından ise hiçbir temsilci davet edilmeden seçimlerin yapıldığı anlaşılmaktadır.

Oysa, yukarıda sözü edilen Kanun hükmünde ve Danıştay kararlarında da belirtildiği gibi, Ticaret ve Ziraat Odası kuruluşu bulunan yerlerde Çiftçi Malları Koruma Meclisi ile Murakabe Heyeti seçimlerine oda meclislerinin üyelerinin tamamının katılması gerekirken Ticaret ve Ziraat Odaları oda meclis üyelerinin tamamı davet edilmeden belediye meclisince yapılan Koruma Meclisi ile Murakabe Heyetine üye seçiminde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Davalı (Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı) vekili her ne kadar 1580 sayılı Belediye Kanununun 73 üncü maddesine göre belediye meclislerinin aldığı kesin kararlara karşı İçişleri Bakanlığına itiraz edilmesi üzerine bu itirazların Danıştay tarafından incelenip karara bağlanacağını ileri sürmekte isede, 2575 sayılı Danıştay Kanununun 24 üncü maddesinde, ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülecek davalar tek tek sayılmış olup, çiftçi malları koruma meclisi seçimiyle ilgili belediye meclisince alınan karara karşı bakanlığa yapılan itiraz üzerine bu davanın Danıştay'ca çözümleneceğine ilişkin yasanın bu maddesinde ve diğer maddelerinde herhangi bir hükme yer verilmediğinden, aksine ileri sürülen iddiada isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle dava konusu işlemin iptaline..... temyiz yolu açık olmak üzere 10.10.1989 gününde oybirliği ile karar verildi.

Sakarya 1. Merkez İlçe

Seçim Kurulu Başkanlığı

Sayı : 1987/1648

ÖZÜ: 10 yıldan fazla görev yapılamayacağına dair hükmün 1987 yılında yapılacak seçimlerden itibaren uygulanması gerekir.

5590 sayılı Kanununun 3277 Kanunla değişik Ek 5 inci maddesi gereğince, Kurulumuzun gözetimi ve ednetimi altında 12 Kasım 1987 tarihinde yapılacak olan Ticaret borsasının Meslek komiteleri Seçimi sebebiyle, bu kanun maddelerine göre Ticaret Borsasının 12 Kasım 1987 tarihinde yapılacak seçimlerinde, yönetim kuruluna seçilip seçilmeyeceğinin bildirilmesi istenmektedir.

5590 sayılı Kanununun 3277 sayılı Kanunla değişik 12 inci maddesi gereğince, yönetim kurulunda sürekli olarak en fazla on yıl görev yapabilirler, aradan bir seçim devresi geçmedikçe yeniden seçilemezler, yine 5590 sayılı Kanununun geçici 5 inci maddesi 4,5,10,11 ve 12 inci maddelerin 1987 yılında yapılacak seçimlerden, 18 inci maddenin 4 b ve son fıkrası ise 1988 yılında yapılacak seçimlerden itibaren uygulanır denilmekte, sözü edilen bu maddeye göre Ticaret Borsasının 12 Kasım 1987 tarihinde yapılacak seçimlerinde yönetim kuruluna seçilmenizde herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesi rica olunur. 6.11.1987*

*Sakarya 1. Merkez İlçe Seçim Kurulu Başkanlığının bu kararı, seçimler esnasında zaten 10 yıllık görev süresini doldurmuş olan bir üyeye hitaben yazılmıştır.